

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Engelli kadınların ve kız çocuklarının karşılaştıkları cinsel istismar, taciz fiziksel-cinsel saldırıların araştırılması ve önlenmesine yönelik alınacak tedbirlerin neler olacağının belirlenmesi; konu ile ilgili incelemelerin ve buna yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Hüseyin OLAN

Bitlis Milletvekili

GEREKÇE

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 2019 yılı verilerine göre, dünya genelinde kadınların %35'i fiziksel ya da cinsel şiddette maruz kalmakta diğer bir deyişle her 3 kadından 1'i hayatında en az bir kez şiddete uğramaktadır. Şiddet tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kadınların ve özellikle engelli kadınların yaşamlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye'de Ulusal Engelli Veri Sistemi'ne kayıtlı 2,5 milyonu aşkın nüfusun yaklaşık yarısını engelli kadınlar oluşturmaktadır. Engelli kadınlara yönelik saldırılar arasında cinsel saldırılar öne çıkmaktadır. 2011 yılında Birleşmiş Milletler Kadına Yönelik Şiddet Özel Raportörü, kadına yönelik şiddetin etkilerini arttıran çoklu ayrımcılık biçimlerine odaklanarak engelli kadınların da şiddete uğradığının altını çizmiştir. Sınırlı çalışmalardan elde edilen verilere göre, engelli kadın ve kız çocuklarının engelsiz kadın ve kız çocuklarından 10 kat daha fazla şiddetle karşılaşabileceğini ortaya koymaktadır. Engelli kadınlar taciz, tecavüz, ihmal ve istismarın cinsel, duygusal ve fiziksel biçimlerine toplumun diğer fertlerine göre daha yoğun maruz kalmaktadır.

Engelli kadınlar genel olarak uğradıkları cinsel şiddeti bildirememektedirler. Bakım verene bağımlı olmaları kimi zaman kendini koruyacak fiziksel yeterliklerinin olmaması, cinsel

saldırıda bulunanları kimi zaman açıklayamamaları, kendilerini ifade etmede güçlük çekmeleri gibi nedenlerle özellikle cinsel şiddet gizli kalmaktadır. Yapılan çalışmalarda engelli kadınlar arasında özellikle gelişimsel sorunlar yaşayanların (%75) ve fiziksel engellilerin (%55) daha çok cinsel şiddete maruz kaldıkları bildirilmektedir.

Engelli kadınlar, tüm kadınların yaşadığı aynı şiddet türlerinin çoğunu deneyimlese de cinsiyet ve engellilik kesiştiğinde, şiddetin kendine özgü farklı biçimleri, nedenleri ve sonuçları olabilmektedir. Engelli kadınlara yönelik şiddetin bu karmaşık yapısının doğru bir şekilde anlaşılması ve ele alınabilmesi için bu durumun derinlemesine araştırılması gerekmektedir. Ancak 'engellilik' konusunda yapılan araştırmalarda, genellikle engelli kadınların toplumsal yaşama katılımları, eğitim, istihdam, sağlık gibi en temel insan haklarına erişmek konusunda çoklu ayrımcılığa uğradıklarına dair verilere ve tespitlere yer verilirken, engelli kadınlara yönelik şiddetin izlenip raporlanmadığı gözlenmiştir.

Etnik ve inanç kimliklerinin ilave olduğu durumlarda ise ayrımcılığın şiddeti artmakta ve çoklu ayrımcılığa dönüşmektedir. Çifte ayrımcılık ve sosyal baskı; eğitim, iş, ekonomik statü, sağlık, aile, sosyal ve kültürel alanların tamamında ortaya çıkarak, engelli kadınların bağımsız bir birey olarak yaşama haklarını gasp etmektedir.

Öte yandan, kadına yönelik şiddet üzerine yapılan raporlamalarda da engelli kadınlara yönelik şiddete çoğu zaman yer verilmediği ve mücadele için oluşturulan rehberlerin engelli kadın perspektifini yansıtmadığı ortaya çıkmıştır. Bu durum göz önüne alındığında, engelli kadınlara yönelik şiddet verilerinin özel olarak izlenmesi ve rapor haline getirilmesi bir gerekliliktir.

Birleşmiş Milletlerin (BM) Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmesi, Türkiye tarafından 18 Aralık 2008 tarihinde onaylanmıştır. Engelli kadın ve kız çocuklarının gerek evde gerekse ev dışında genellikle şiddet, yaralanma veya taciz, ihmal veya ihmalci davranış, kötü muamele veya istismar edilme riski ile daha fazla karşı karşıya bulunduğu taraf devletlerce dikkate alınması gerektiği sözleşmenin giriş bölümünde belirtilmiştir.

Türkiye'de engelli kadınlara ve kız çocuklarına yönelik gerçekleştirilen taciz, cinsel istismar, fiziksel-cinsel saldırıların araştırılması ve önlenmesine yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi, gerekli politikaların planlanıp hayata geçirilmesi için bir meclis araştırma komisyonu kurulmasını arz ederim.

1	SEZÂİ TEMELLİ	MUŞ	h m
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	FS
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	ca
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	ve
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	KK
6	NEJLA DEMİR	AĞRI	ND
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	P. Koca
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	AK
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	B. Güneş
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	ZO
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	Z. İrmiz
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	H. Bozdağ
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	O. Cengiz
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	S. Boz
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	O. Faruk
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	O. Düşünmez
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	G. Aslan
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	S. Çağlar
19	BURCUĞUL ÇUBUK	İZMİR	B. Çubuk
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	C. Fırat